

[Udenrigsministeren.] eller sproglige konflikter, der kan spalte folket, må det være naturligt at stå sammen om udenrigspolitikken. Jeg lægger megen vægt på, at vi stadig kan samle de store partier om udenrigspolitik og sikkerhedspolitik. Regeringen føler et ansvar herfor, men der ligger også et tydeligt ansvar på oppositionen — et ansvar, som vi vedkendte os, da vi var i opposition.

Det udenrigspolitiske klima i Europa er i den senere tid blevet koldere. Problemerne er store og alvorlige. Disse forhold må da netop være med til at få ansvarlige partier til at stå sammen om de opgaver, som vi alle uanset nuancer i opfattelsen må kunne være enige om. Jeg håber, at debatten i dag på ny vil bekræfte denne enighed. Det er afgørende, at vi har en levende udenrigspolitisk debat, og at hovedlinjerne i Danmarks udenrigspolitik kan holdes fast som et udtryk for, hvad det altovervejende flertal i folketinget og i befolkningen ønsker.

Ministeren for nedrustningssspørgsmål. (K. Helveg Petersen): Inden jeg i tilslutning til udenrigsministerens redegørelse fremsætter nogle bemærkninger om den øjeblikkelige situation på nedrustningsområdet, er der et par generelle synspunkter, jeg gerne vil fremføre.

Der har ikke været nogen periode i menneskehedens historie, hvor man har ofret så meget på militære formål som netop nu; selv om der ikke foreligger nogen præcis opgørelse, er det næppe helt galt, når man anslår verdens samlede rustningsudgifter til at ligge på omkring 175 milliarder dollars årligt. Hovedparten af denne enorme byrde bæres af de rige lande, men udviklingslandene følger godt med. Det har naturligvis vidtrækkende følger i det økonomiske og sociale liv rundt om i verden, når så store midler bindes til uproduktive formål. Selv i de rigeste lande må civile og humanitære opgaver ligge uløste, fordi man anvender en så stor del af de nationale midler til rustningsformål. Det er den ene side af sagen. Den anden side er forbruget af menneskelige ressourcer. Ud over de mange millioner, der er indrulleret i de væbnede styrker, er hundredtusinder direkte eller indirekte beskæftiget med produktion, handel og transport af våben og alt det, der i øvrigt er nødvendigt

for de væbnede styrker. Titusinder af videnskabsmænd arbejder på laboratorier for at finde frem til stadig mere dødbringende våben, herunder bakteriologiske og kemiske.

Det er alt sammen, hvis man anlægger et universelt syn, et rystende vidnesbyrd om uforstand, om menneskenes aggressive natur, om indbyrdes frygt og mistænksomhed, om magtbegær, egoisme og kortsynethed. Der gøres meget lidt for at vende udviklingen. Skal vi gøre op, hvad der ofres i økonomiske og menneskelige anstrængelser for at hindre krig, bliver det til forsvindende lidt sammenlignet med, hvad der ofres på forberedelser til krig. Et yderst sparsomt antal personer er beskæftiget med arbejdet for at nå frem til den nedrustning og afrustning, som alle i og for sig bekender sig til som det efterstræbelsesværdige. Det burde være en opgave af langt højere prioritet. I virkeligheden må nedrustningsarbejdet omfatte ikke blot de tekniske problemer, der knytter sig til reduktion af kernevåben og konventionelle militære styrker osv., men også klimaproblemet. Der er jo en nøje sammenhæng mellem det internationale klima og nedrustningsmulighederne. Det internationale klima har i en årrække været præget af Vietnamkrigen, og i de senere måneder har begivenhederne i Tjzekoslovakiet medført et tilbageslag i afspændingsbestrebelserne. Den almindelige og fuldstændige nedrustning, som man i FN gennem resolutioner bekender sig til, er langt borte. De kræfter, der sættes ind for at løse problemerne, er alt for svage over for de kræfter, der virker i modsat retning; og derved låses vi fast i en situation, hvor der i øjeblikket kun er få lyspunkter. Her må vi altså stadig holde os for øje, at alt imens de politiske modsætninger forbliver uløste, går våbenteknikken stadig fremad, og mulighederne for at gennemføre den gensidige ødelæggelse vokser bestandig.

Jeg skal herefter sige lidt om de konkrete problemer, der i øjeblikket er i forgrunden, når man taler om nedrustning. Det er ikke mange dage siden, tinget havde lejlighed til at drøfte de seneste års vigtigste begivenhed på nedrustningsområdet, nemlig ikke-spretningsaftalen. Denne aftale kan danne udgangspunkt for yderligere fremskridt. Traktatens indledning og dens artikel VI pålægger supermagterne at fortsætte forhandlingerne om nuklear nedrustning. USA og